

ROLA PIEŁĘGNIARKI W EDUKACJI ZDROWOTNEJ PACJENTÓW Z CHOROBYMI UKŁADU KRAŻENIA

WYŻSZA SZKOŁA
INŻYNIERII I ZDROWIA
W WARSZAWIE

Wojciech Jędrzejczak, Magdalena Krawiec
Wyższa Szkoła Inżynierii i Zdrowia w Warszawie

Wprowadzenie

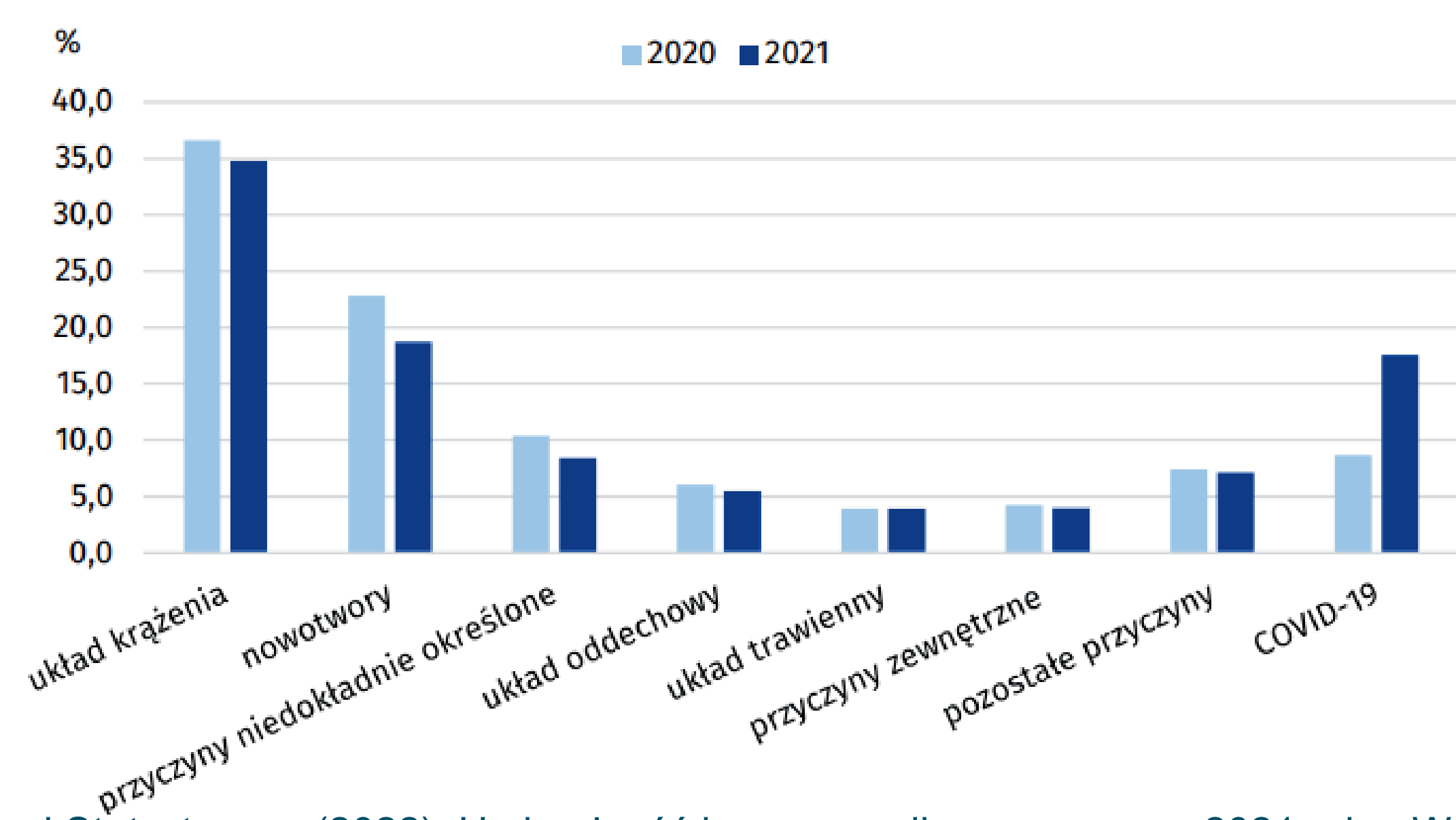
Choroby układu krążenia są jedną z głównych przyczyn zgonów i hospitalizacji na świecie, w tym także w Polsce. Ich przewlekły charakter sprawia, że skuteczna opieka nad pacjentem wykracza poza leczenie farmakologiczne i zabiegi medyczne — kluczowe znaczenie zyskuje codzienne zarządzanie zdrowiem przez samego pacjenta (Wolska i in 2024). W tym kontekście rola pielęgniarki, jako edukatora zdrowia, staje się niezwykle istotna.

Pacjenci często nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat swojej choroby, nie rozumieją mechanizmów działania leków, ani nie są świadomi wpływu diety, aktywności fizycznej i stylu życia na przebieg schorzenia. Dodatkowym problemem jest niska adherencja do zaleceń terapeutycznych, wynikająca m.in. z braku motywacji, niezrozumienia instrukcji lub niedopasowania ich do indywidualnych możliwości pacjenta (Pielęgniarki Cyfrowe 2024).

Pielęgniarka, będąc osobą blisko pacjenta, ma unikalną możliwość prowadzenia systematycznej edukacji zdrowotnej — zarówno informacyjnej, jak i motywacyjnej. Jej działania mogą przyczyniać się do poprawy samopoczucia pacjenta, jego większego zaangażowania w proces leczenia oraz ograniczenia ryzyka nawrotów choroby.

Celem niniejszej pracy jest zbadanie, jaką rolę pełni pielęgniarka w edukacji zdrowotnej pacjentów z chorobami układu krążenia. Analizie poddano wybrane źródła literaturowe, programy edukacyjne oraz studium przypadku obrazujące praktyczne efekty takiej edukacji. Szczególną uwagę poświęcono identyfikacji skutecznych metod edukacyjnych oraz dostosowaniu ich do zróżnicowanych potrzeb pacjentów.

Wykres 3. Zgony według przyczyn

Główny Urząd Statystyczny. (2022). Umieralność i zgony według przyczyn w 2021 roku. Warszawa: GUS.

Studium przypadku

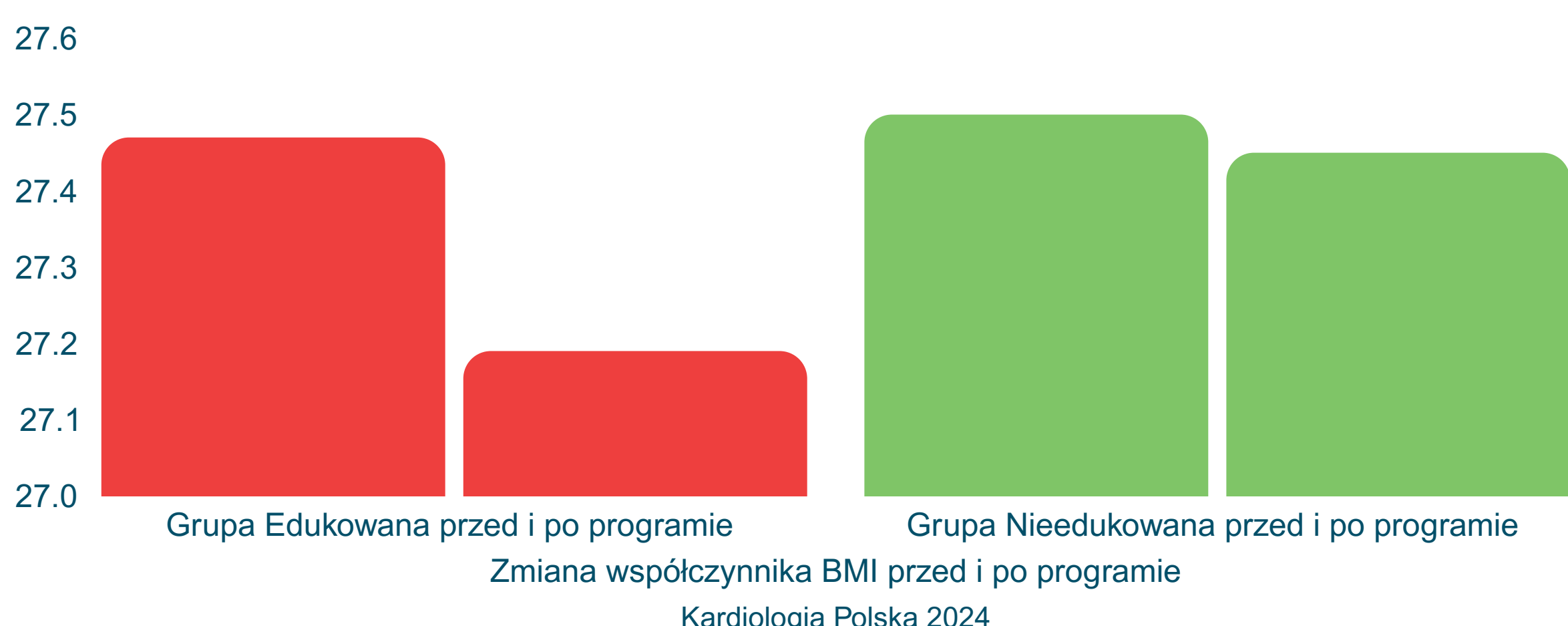
Program edukacyjny pielęgniarki w redukcji masy ciała u pacjentów z chorobą wieńcową
Źródło: Kardiologia Polska

Kluczowe informacje:

Pacjenci: 7 612 osób po ostrym zespole wieńcowym, objętych programem edukacyjnym przez rok (2018–2022).

Interwencja: Regularne spotkania edukacyjne prowadzone przez pielęgniarki co 2 miesiące, obejmujące m.in. edukację dotyczącą diety, aktywności fizycznej, monitorowania masy ciała i stylu życia.

Wyniki: U 6 812 pacjentów (89,75%) osiągnięto redukcję masy ciała o co najmniej 5%. Średni wskaźnik masy ciała (BMI) zmniejszył się z 27,47 do 27,19 ($p < 0,001$). Redukcja była niezależna od płci, statusu palenia, poziomu wykształcenia oraz poziomu aktywności fizycznej. Wnioski: Program edukacyjny prowadzony przez pielęgniarki okazał się skuteczny w redukcji masy ciała u pacjentów z chorobą wieńcową, co może przyczynić się do poprawy wyników leczenia i jakości życia pacjentów.

Słowa kluczowe

Pielęgniarka, edukacja zdrowotna, choroby układu krążenia, aplikacje mobilne, platformy e-learningowe, telemedycyna, personalizacja edukacji, adherencja pacjenta, programy edukacyjne, technologie cyfrowe.

Keywords

Nurse, health education, cardiovascular diseases, mobile applications, e-learning platforms, telemedicine, education personalization, patient adherence, educational programs, digital technologies.

Metodologia

Badanie zostało przeprowadzone w oparciu o analizę dostępnych źródeł literaturowych oraz materiałów edukacyjnych. Zastosowano podejście jakościowe, wykorzystując następujące metody badawcze:

Przegląd literatury:

Dokonano analizy aktualnych publikacji naukowych dotyczących roli pielęgniarki w edukacji zdrowotnej pacjentów z chorobami układu krążenia. Szczególną uwagę poświęcono pracom opisującym różnorodne podejścia edukacyjne stosowane w praktyce pielęgniarskiej.

Analiza programów edukacyjnych:

Przeanalizowano dostępne programy edukacyjne przeznaczone dla pacjentów z chorobami sercowo-naczyniowymi, których realizacją zajmują się pielęgniarki. Ocenie poddano zakres tematyczny, formę przekazu oraz dostosowanie treści do potrzeb pacjentów.

Studium przypadku:

W ramach pracy wykorzystano również analizę rzeczywistego przypadku klinicznego, opisanego przez Wolską i in. (2024), dotyczącego wpływu programu edukacyjnego prowadzonego przez pielęgniarki na redukcję masy ciała u pacjentów z chorobą wieńcową. Studium to zostało wykorzystane jako ilustracja praktycznej skuteczności działań edukacyjnych w warunkach klinicznych

Wnioski

Wykorzystanie narzędzi cyfrowych w edukacji zdrowotnej:

Zastosowanie technologii cyfrowych, takich jak aplikacje mobilne, platformy e-learningowe oraz materiały multimedialne, może zwiększać efektywność edukacji zdrowotnej realizowanej przez pielęgniarki. Pacjenci korzystający z takich form wsparcia częściej wykazują większą adherencję do zaleceń medycznych oraz aktywniej uczestniczą w procesie terapeutycznym, co potwierdzają badania Zadarko-Domaradzkiej i Zadarko (2016), które wskazują na pozytywny wpływ aplikacji zdrowotnych na edukację zdrowotną społeczeństwa.

Znaczenie personalizacji edukacji:

Indywidualne dostosowanie metod edukacyjnych do potrzeb pacjentów – z uwzględnieniem wieku, poziomu wykształcenia oraz ogólnego stanu zdrowia – przyczynia się do poprawy wyników leczenia oraz zwiększa zaangażowanie pacjentów w proces zarządzania własnym zdrowiem. Takie podejście zostało szczegółowo opisane przez Pielęgniarki Cyfrowe (2024), które podkreślają rolę personalizacji edukacji w skutecznej profilaktyce chorób sercowo-naczyniowych.

Skuteczność systematycznej edukacji pielęgniarskiej:

Studium przypadku, oparte na badaniach Wolskiej i współpracowników (2024), potwierdza, że regularna i długoterminowa edukacja prowadzona przez pielęgniarki może przynosić wymierne efekty kliniczne, takie jak redukcja masy ciała u pacjentów z chorobą wieńcową. Takie działania mają istotne znaczenie w prewencji wtórnej i poprawie jakości życia chorych, co znajduje potwierdzenie w wynikach programu edukacyjnego, który zmniejszył wskaźnik masy ciała u pacjentów o 5%.

Streszczenie:

W obliczu rosnącej liczby pacjentów z chorobami układu krążenia, pielęgniarki odgrywają kluczową rolę edukacyjną, wspierając pacjentów w zarządzaniu zdrowiem i motywując do przestrzegania zaleceń terapeutycznych. Celem pracy jest analiza metod wykorzystywanych przez pielęgniarki w edukacji zdrowotnej pacjentów z chorobami sercowo-naczyniowymi, w tym zastosowanie technologii cyfrowych, takich jak aplikacje mobilne, platformy e-learningowe oraz materiały multimedialne. Badano również wpływ personalizacji edukacji na efektywność procesu leczenia i poprawę jakości życia pacjentów.

Summary:

In the face of the increasing number of patients with cardiovascular diseases, nurses play a crucial educational role, helping patients manage their health and motivating them to follow therapeutic recommendations. This paper analyzes methods used by nurses in health education for patients with cardiovascular diseases, including the use of digital technologies such as mobile applications, e-learning platforms, and multimedia materials. The impact of personalizing education on the effectiveness of treatment and improving patients' quality of life is also examined.

Bibliografia

- Zadarko-Domaradzka, M., & Zadarko, E. (2016). Aplikacje zdrowotne w edukacji zdrowotnej. Journal of Education, Technology and Computer Science, 18(4), 291–296.
- Pielęgniarki Cyfrowe. (2024). Rola pielęgniarki w Programie Profilaktyki Chorób Układu Krążenia.
- MedMedia Sp. z o.o. (2023). Raport o stanie pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce. Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych.
- Wolska, M. i in. (2024). Program edukacyjny pielęgniarki w redukcji masy ciała. Kardiologia Polska, 82(2), 145–152.
- Główny Urząd Statystyczny. (2022). Umieralność i zgony według przyczyn w 2021 roku.